

Politieke partijen reageren op VVBAD-memorandum

In december publiceerde de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen vzw (VVBAD) haar memorandum voor de Vlaamse verkiezingen. De tekst werd bezorgd aan alle Vlaamse partijen. De VVBAD vroeg hen een antwoord op de volgende vragen: Welke eisen kunt u mee onderschrijven? Wat zijn uw argumenten om deze standpunten wel of niet te ondersteunen? Wat wil uw partij hiervan prioritair realiseren in de komende beleidsperiode? We kregen reacties van CD&V, Groen!, N-VA, Open VLD en SP.A. Een overzicht van hun antwoorden.

Groen! kan de eisen in het memorandum "zo goed als volledig ondersteunen" en **SP.A** zet zich mee achter de grote principes in het memorandum.

Voorts stelt de **SP.A** dat de "grote sprong voorwaarts voor het roerend erfgoed van de laatste jaren (...) niet mag stilvallen. Het is essentieel dat we ons erfgoed goed beheren, ontsluiten, actualiseren, maatschappelijk inbedden en zo toegankelijk maken voor iedereen. Voor SP.A moeten daar vanzelfsprekend voldoende middelen tegenover staan."

Ook **CD&V** trekt volop de kaart van het erfgoed. "Archiven, documentatiecentra en bibliotheken zijn voor de christendemocraten (...) een essentiële poort naar het ontsluiten van het erfgoed. Daarom is het belangrijk dat hier voldoende aandacht naartoe gaat vanuit alle bestuursniveaus, evenwichtig verdeeld naar eigen draagkracht en verantwoordelijkheid." De christendemocraten zingen de lof van het Vlaamse erfgoed en stellen dat "deze generatie de plicht (heeft) om het Vlaamse erfgoed te verzamelen, te bewaren, te onderzoeken en te ontsluiten voor wie in Vlaanderen woont of in Vlaanderen op bezoek komt. (...) De moderne technologie van digitalisering biedt enorme kansen om ons rijke erfgoed te conserveren maar ook om het beter bekend te maken in binnen- en buitenland ook al zal dit zware investeringen vergen."

CD&V stelt wel vragen bij de kostprijs van de maatregelen die de VVBAD voorstelt en vraagt ons "om te becijferen wat de voorgestelde suggesties zouden kosten."

De andere partijen reageerden minder vanuit algemene principes, maar antwoordden eerder op concrete punten uit het memorandum.

Vrije toegang tot informatie

N-VA wijst op het belang van informatievaardigheden en onderschrijft de vraag van de VVBAD naar een sluitend bibliotheeknetwerk in Vlaanderen. "Het uitstekend netwerk van bibliotheken, archieven en documentatiecentra dat momenteel al bestaat, moet niet alleen verder gestroomlijnd worden, maar moet vooral onderling gelinkt worden. Voor de student, onderzoeker, geïnteresseerde burger ... doet het er niet toe waar iets zich bevindt. Via een eenduidig en laagdrempelig zoekinstrument moet hij probleemloos uitkomen bij de juiste informatie."

Open VLD gaat akkoord met de oprichting van een centraal geautomatiseerd register van publiekrechtelijke archieven. De partij stelt dat hierbij gezocht moet worden "naar synergieën. Het documentenbeheer dient in samenwerking en in aansluiting met het Rijksarchief te gebeuren."

Ons voorstel voor de verdere ontwikkeling van de digitale bibliotheek in Vlaanderen kan op bijval rekenen van de **SP.A**, althans voor de grote lijnen. **CD&V** vindt onze vraag voor een Digitale Openbare Bibliotheek "achterhaald" sinds de lancering van Bibnet. We moeten de partij wel informeren als "dit nieuwe initiatief niet zou beantwoorden aan (onze) verwachtingen."

Een beleid inzake preserving, conservering en digitalisering voor Vlaanderen

Digitalisering staat duidelijk op de agenda bij N-VA, Open VLD en SP.A.

N-VA wil in de eerste plaats voorkomen dat de Vlaamse achterstand vergroot. Gezien de hoge kostprijs wil de partij een plan op middellange termijn met duidelijke prioriteiten rekening houdend met de kwetsbaarheid.

De **SP.A** vraagt, naast aandacht voor de archivering van audiovisueel erfgoed, een expertisecentrum in de lijn van het Erfgoeddecreet van minister Anciaux. "Een publiek initiatief, een stevige financiële injectie en een gecoördineerde aanpak van een en ander lijken ons aangewezen."

De liberalen noemen BOM-Vlaanderen, een initiatief van minister Ceysens, met naam. *“Digitalisering, conservering en ontsluiting (...) zijn belangrijk en moeten gestimuleerd worden.”* De middelen hiervoor moeten efficiënt ingezet worden: synergieën, samenwerking en schaalvoordelen zijn belangrijke aandachtspunten voor **Open VLD**.

Kwaliteitsvolle opleidingen

Kwaliteitsvolle opleidingen voor onze sector zijn voor **Groen!** de belangrijkste prioriteit. Ook **CD&V** vindt dit een belangrijke zorg. Beide partijen wijzen op het belang van de beroepscompetentieprofielen waaraan nu gewerkt wordt en van het overleg dat hierop zal volgen. *“De taak van de overheid is (...) voornamelijk het faciliteren van dit overleg en het mee ondersteunen van de gedragen uitkomsten”,* aldus **CD&V**.

N-VA wil, in overleg met de sector en het onderwijsveld, onderzoeken of een bachelor ‘archiefwezen’ wenselijk en haalbaar is.

Verder investeren in kwaliteit

De **SP.A** vraagt dat de ondersteunende initiatieven voor erfgoedbibliotheken worden voortgezet. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek *“dient uit te groeien tot een stevige speler die het hele veld van ruim 400 bewaarbibliotheken de nodige voeding geeft”*.

N-VA ondersteunt onze vraag voor een decretaal depot, maar vindt – net zoals **Groen!** – dat voor de uitvoering hiervan geen nieuwe instellingen opgericht moet worden. *“Het spreiden van de bewaartak over de bestaande instituten is aan te bevelen.”*

Een gecoördineerd beleid rond de depotproblematiek krijgt ook de steun van de **SP.A**.

Onze vraag naar kwaliteitsnormen voor openbare bibliotheken verbaast de **CD&V**. *“Niet dat er geen nood zou zijn aan kwaliteitszorg. Maar uw uitdrukkelijke vraag dat dit door de overheid zou worden opgelegd druist volgens onze visie immers compleet in tegen de maatschappelijke en bestuurlijke tendens van meer respect voor de lokale besturen en voor de eigen beslissingen genomen op de geëi-*

gende niveaus.” Zelfregulering en responsabilisering zijn voor **CD&V** de uitgangspunten. **N-VA** kan zich wel vinden in een beleid van positieve stimuli. Kwaliteitsbewaking vindt deze partij essentieel en een kwaliteitslabel voor openbare bibliotheken zou een geschikt instrument zijn.

De grootste eensgezindheid bestaat er rond een publiekrechtelijk archiefdecreet. **N-VA** wil dat het voorbereidende werk van minister Bourgeois nog vóór de verkiezingen uitmondt in een decreet. Lokale samenwerkingsverbanden moeten gestimuleerd worden en gemeenten die minimumnormen voor archiefbeheer halen, verdienen een financiële beloning. **CD&V** bevestigt dat er over het principe geen discussie meer is, maar zegt dat de financiële haalbaarheid nog onderzocht wordt. **Open VLD** wil een ‘concreet en ambitieus project’ dat oog heeft voor de noden in het veld. Constructieve samenwerking met het Rijksarchief vindt de partij onontbeerlijk. **SP.A** meent dat er ‘absoluut’ een decretale regeling moet komen. De partij heeft daar al een initiatief toe genomen met een voorstel van decreet ingediend door Danny Vandenbossche.

CD&V en **Open VLD** staan open voor onze vraag naar een grondige evaluatie van het Decreet Lokaal Cultuurbeleid. **CD&V** streeft naar een ‘coherent evaluatiebeleid’ om na te gaan of beleidsdoelstellingen gehaald worden. Ook **Open VLD** vindt ‘evaluatie, monitoring en bijsturing’ van het beleid essentieel.

Aandachtspunten voor de federale en de Europese overheid

Open VLD en **SP.A** steunen de vraag voor een verlaagd btw-tarief voor elektronische informatiedragers.

SP.A verzet zich ook tegen verdere uitbreiding van het auteursrecht en het leenrecht. **Open VLD** echter vindt dat de huidige regeling voor het leenrecht *“geen recht doet aan de investering van auteur en uitgeverij. Niets belet om de burger een bijkomende bijdrage te vragen.”* Uitbreiding van het leenrecht naar onderwijs- en onderzoeksinstituten kan echter niet. De partij is ook tegen de invoering van een gereguleerde boekenprijs.

Bruno Vermeeren, coördinator VVBAD